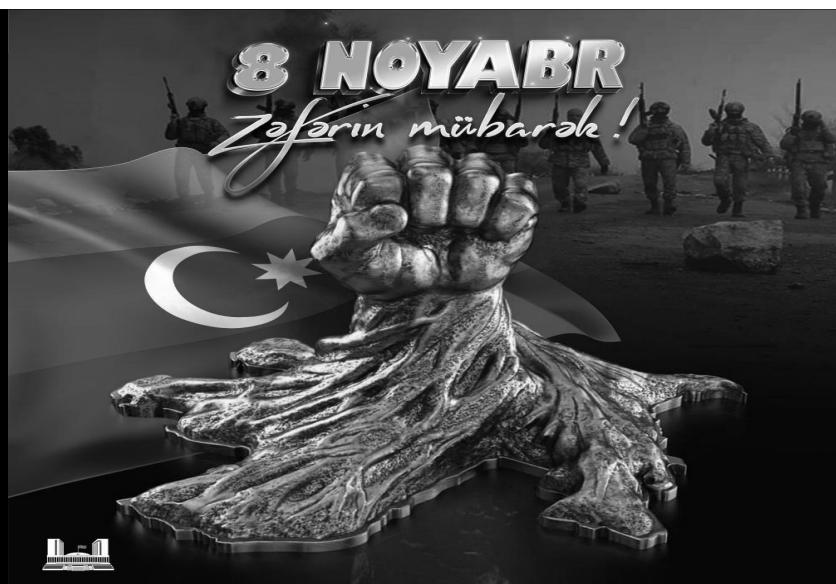
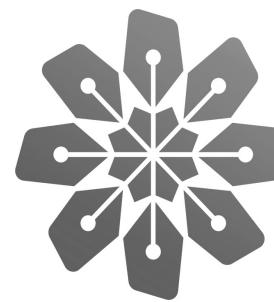

Milli azadlıq, bir millətin özünü idarə etmək hüququ və gücüdür. Bu o deməkdir ki, dövlət daxilində idarə etmək və qorar qəbul etmək səlahiyyəti bütünlükə millətə məxsusdur və heç bir şəxsa, qrupa və ya sinfə həvələ edilə bilməz. Milli azadlığı iki əsas elementə bölmək olar: milli suverenlik və müstəqillik. Milli azadlıq, müstəqillik ölkənin xarici hakimiyyətin nəzarəti və ya rəhbərliyi altında olmadan özünü idarə etmək qabiliyyətidir. Vahid, bələnməz, ayrlırmaz və qeyd-şərtsiz ifadə gücü kimi görünən müstəqillik dövlətin hüquqi meyarıdır.

mütələq milli suverenliyin bərqərar olmasından asılıdır. Ona görə də

edir. Eyni zamanda, suverenlik dövlətin müstəqilliyini və xarici

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Ərazilərimizin işgala məruz qalması dövlətimizə, millətimizə, ölkəmizə 30 ilde çox zərər vurdu. Təbii resurslarımız işgalçı Ermənistən tərəfindən amansız-

Azadlığı istəmirəm qram-qram...

Azadlığın ən birinci şərti insanın, dövlətin heç bir məhdudiyyətə və məcburiyyətə məruz qalmadan öz qərarlarını vermək, hərəkət etmək və istədiyi kimi düşünmək qabiliyyətidir. Bu məfhum başqalarının hüquqlarına xələl getirmək şərti ilə əxlaqi və hüquqi qaydalarla müəyyən edilmiş şərtlər. Nəcə deyərlər, bizim azadlığımız başqasının azadlığının başladığı yerdə bitir. Azadlıq həm də öz əməllərinə görə məsuliyyət daşımaq deməkdir və bu həm daxili, həm də xarici amillərlə formalaşır.

Cəmiyyətdə ən yüksək azadlıq, bərabərliyin və ədalətin davamlı olaraq bərqərar olması və qorunub saxlanması yalnız tam və

azadlığın, bərabərliyin, ədalətin teməli milli suverenlikdir. Azadlığın ilkin şərti müstəqillikdir, çünki bir insanın və ya xalqın məcburiyyət olmadan öz qərarlarını verə bilmesi üçün yad gücün nəzarətində azad olmalıdır. Müstəqillik bu nəzarətsiz idarəciliyə imkan verməklə azadlığın əsasını təmin edir.

Suverenlik dövlətin öz ərazisi və xalqı üzerinde ali, qeyri-məhdud və bələnməz hakimiyyətidir. Bu səlahiyyət qanunlar qəbul etmək, qərarlar qəbul etmək və onları həyata keçirmək səlahiyyətlərini özündə cəmləşdirir və onu dövlətin daxili işlərində ali orqan

siyasetdə öz qərarlarını qəbul etmək qabiliyyətini ifadə edir. Yəni, suverenliyin mənbəyi dövləti idarə edən şəxs və ya qrup deyil, millətin özüdür. Bu prinsip suverenliyin qeyd-şərtsiz millətə məxsus olduğunu təsdiqleyir.

Milli azadlığın və suverenliyin gözlənilən və gözlənilməyən xarici təhlükələrə qarşı qalxanı olmalıdır. Çünki bir dövlətin azadlığı, suverenliyi işgalçı siyasetinə ziddir və bu siyaseti yürüdənlər üçün həmin dövlət bariz təhlükədir. İşgal bir millətin ərazisinin başqa bir dövlət tərəfindən zorla elə keçirilməsidir ki, biz bu vəziyyətin ən ağırını yaşadıq. Bu, həmin ərazidə yaşayışın insanların azadlığını, müstəqilliyinin və suverenliyinin itirilməsi deməkdir, eyni zamanda milli kimliyə, mədəniyyətə və həyat tərzinə ciddi mənfi təsir göstərir. 30 ilə iki müharibə görmüş, 30 illik zaman kəsiyində müharibə şəraitində yaşamış, illərlə çadır şəhərciyində yaşayan, öz evindən, yurdundan didərgin düşən 1 milyondan artıq insandan soruşmaq kifayətdir ki, söyləsin, işgal nə deməkdir...

İşgal bir millətə, dövlətə siyasi, sosial, mədəni və iqtisadi sahələrdə saysız-hesabsız ziyan vurur, işgal cəmiyyəti yoxsullaşdırır, onun gəlirlərini, maddi təminatını itirməsinə səbəb olur, işgal bir

düşür, insan və mal itkisine məruz qalır, işgala məruz qalan ərazidəki insanlar ən fundamental insan hüquqlarından məhrum olurlar. İşgal həm də bir millətin ruhuna xələl getirir, gələcəyə olan ümidi ləri qırır, sosial-mənəvi travmaya səbəb olur.

İşgal edilmiş ölkənin iqtisadi çöküşü başlayır, işgalçı güclər ölkənin təbii ehtiyatlarından və iqtisadi imkanlarından öz faydalara istifadə edərək yoxsullaşdırır.

İşgal altında olan millət öz müqəddərətini təyin etmək hüququndan məhrum qalır, siyasi təzyiq və təqiblər altında yaşayır. Sosial və mədəni kimlik itirilir, işgalçı güclər yerli mədəniyyəti və kimliyi məhv etməyə cəhd edərək sosial dəyərləri və ənənələri dəyişdirməyə çalışır. Mədəni abidələri məhv edirlər, tarixi saxtalasdırmağa çalışırlar. İşgal bir millətin varlığını təhdid edən ən dağdıcı qüvvələrden biridir.

asına istismar edildi, milli-mədəni abidələrimiz yerlə yeksan edildi, yurdundan didərgin düşən 1 milyondan artıq insan 30 il çətin şəraitdə yaşadı. İnsanlar işgal altında olan torpaqlarına qayıdağı günü inamlı, ümidi gözlədilər. Azadlığı can yox, vətən azadlığı ilə ölcənlərin sınağı asan olmadı. Natamam azadlığa razı olmayanların, bütün Azərbaycanı arzulayanların imtahanı da ağır oldu.

Bu gün o gündür. 5 ildir ki işşaldən azad edilən torpaqlarımızın azadlığının ildönümüdür. O torpaqlar uğrunda canından keçən vətən oğullarının, o oğulları böyüdən ataların, anaların gündür bu gün. Torpaq, sənin uğrunda can verənlərin sayəsində azad olduğun gündü bu gün. Saysız qəhrəmanlıqları olan saysız igidlərin günü...

Zəfər günün mübarək, Azərbaycan!

Lale Mehrali

